

Идеите на Бедреддин през призмата на съвременния свят (Есе)

Беше скоро, когато попаднах на стара книга в стаята ни за вещи. Тя бе много пожълтяла и орфана. Сякаш беше стояла там от векове и нито един слънчев лъч не бе стигнал до нея за този период от време. Този вид на книгата разпалваше любопитството ми и ме подтикваше още повече да я отворя и да разбера какво се крие в нея. Така и направих. Още на първата страница прочетох заглавие, което трудно се виждаше вече върху старите корици: „Великите”. Интересът ми се повиши. Нетърпеливо заразливствах разръфваните страници. Малко по-малко започвах да разбирам какво се има в предвид под „великите”. Това бяха тези исторически личности, които никога няма да бъдат забравени от нас. Историята е тази, която запамятава в дълбокото си съзнание великите и незабравимите. В дебелите ѝ книги можем да прочетем за хора, запомнени със своята жестокост, мрачност и кървави въстания. Но само лошите ли се помнят? Не! Имало е и други, чиито светли дела крепят и днес нашето достойнство, които с идеите си успяват да обединят цялото човечество. Техните мисли са живи и днес. С всеки ден от живота разбираме колко са истински. Така унесена от имена като Христо Ботев, Иван Вазов, Георги Раковски, Райна Княгиня и други, не усетих кога попаднах на име, което ми бе много малко известно.

Шейх Бедреддин? За него знаем толкова малко, а някои дори не са чували неговото име. Но защо? Може би защото до нас не е успяло да стигне творчеството му. Срещайки това име, получих мотивация да разбера нещо за него. Живял е XIV-XV век. Голямо впечатление ми направи факта, че е син на майка християнка и баща мюсюлманин. Според мен от там идва силната му нагласа да преодолее различията и да провокира и останалия народ към по-справедлив живот. Обявява се срещу разединението на религиите. Той осъжда религиозната нетърпимост, включително и нетърпимостта между християни и мюсюлмани. Упрекван е. Той е гонен, преследван и заточен заради своите виждания за равноправието в обществото. Искал е да даде много на света. Въпреки, че не е чут, той успява да предаде на останалите от своята мъдрост и идеи.

Запитвам се: в нашата история само той ли се слави с идеите си? Не! Замисляйки се, аз откривам голяма прилика между Бедреддин и Васил Левски, за когото всички знаем. Двата живеят в различни времена, но имат почти еднакви идеи и виждания за устройството на света. Звучи несигурно и неразбираемо за нас, но е така. Ако сме запознати с неговия живот ще се убедим в това. Бедреддин е един от малкото личности по онова време, осъзнаващи значението на обединението. Също като Левски, бива обесен в името на родината и религията си. Толкова е неуважително от наша страна, че позволяваме в съзнанието ни да отсъства информация за него. Позволяваме той да остане скрит за нас. Шейх Бедреддин е рядко срещана личност в енциклопедиите и книгите. Делата му сякаш не са приети за нещо голямо и ценно, не са придобили световна слава. Защо ли? Защото не знаем много за него, а това е така тъй като е бил забраняван. Различието може би е плашело хората. Пишел е, но от произведенията му оцеляват едва седем, които не са превеждани и разпространявани.

Откривайки го, аз усещам колко е актуален той днес. Неговите идеи до голяма степен „отварят очите на хората”. Бедреддин е този, който казва, че: *"Който не храни душата си, остава вечно гладен"*. И е настина много прав за това. Колко е лошо, че малко са тези по онова време, които се вслушват в думите му. В духа на идеите на Бедреддин пише още, че: *„Правото на използване на земята трябва да се остави на народа"*. Той е поддръжник на общата вяра, за него *“всички са чада на Бога, те са равни братя"*. Аз се възхищавам на неговите думи, мисли, дела и идеи. Но не всички мислят

като мен. В миналото почти никой не подкрепя Бедреддин. Точно това е наранявало най-много героя. Не мисля, че греша като казвам, че именно народът го е наказал със смърт.

Неговите мисли и богатата му душевност ме провокират да се боря и да търся верния път. Но как? Като отстоявам своите виждания и идеи ли? И днес затова е необходима смелост. Шейхът също е имал такава. Смелост, която би преодоляла препятствията, тръните, изникнали по пътя и които лесно, без капка жал спукват балона, символизиращ мечтите на този човек. Затова нека се докоснем до мъдростта на шейха, нека попием от нея. Така ще преодолеем социалната несправедливост. Ще станем по-добри и толерантни.

Малко са хората, които като шейха осъзнават красотата на различието. Според мен да сме различни е от полза не само за нас самите, но и за целия свят. Нима не е правилно да бъдеш себе си и да защитаваш своите собствени виждания? Красиво ли е да се събразяваш с другите? Аз съм твърдо против това. За да докаже своята самостоятелност и смелост, човекът трябва да държи на своето, да доказва и защитава мястото си в обществото.

За мен различията в живота са нещо красиво и ценно. Те са цветни и приятни точно както дъгата на небето. Аз подкрепям идеите на Бедреддин за човешкото обединение и животът без дискриминация. Нима цветът на кожата, религията и паричните възможности могат да покажат същността на един човек? Разбира се, че не. Всеки от нас изглежда по различен начин. Но не това е важно. От значение е това дали си красив отвътре, а не какво показваш външно. Всички имаме право да бъдем себе си, да бъдем различни. Но най-голямо е правото ни да сме равни с другите.

Миналото е едно, а настоящето друго. Но ако в нашето забързано ежедневие позволим да се влее капка от миналото, ще подобрим и направим по-устойчиво нашето бъдеще. Ако се вслушваме по-често в съветите на Бедреддин, ще научим много ценни съвети, които ще покълнат в съзнанието ни като малко семе и ще допринесат за нашето развитие. Четейки за шейха, ще обогатим речника си с неговите поуки и мисли, от които ще черпим мъдрост и достойнство.

Радвам се, че днес в България имаме възможност да говорим за шейх Бедреддин, да четем и да се вслушваме в съветите му. Да участваме в организирани походи по неговите стъпки. Така и трябва. Та той нали е живял по нашите земи. Именно това е доказателство за докосване до неговата мъдрост. Усилията ни за изграждане на гражданско общество, на различни фондации и организации, които защитават човешките ценности и се стремят да постигнат социална справедливост, също ни доближават до възгледите на шейх Бедреддин. Все повече в обществото се говори за борба с агресията, търсят се начини тя да бъде преодоляна. Но за жалост за сега тази цел не е постигната. Дори се заделят средства за унищожаване на човека, откриват се военни бази със скъпа поддръжка. Паралелно с това по света хиляди хора умират от глад. Толкова деца остават неграмотни поради това, че нямат средства да ходят на училище. А колко деца умират от наркотици? Какво би казал шейхът сега? И какво би направил? Навярно, използвайки своите знания, той би дал мъдри съвети за изграждане на добродели и човешки ценности, които липсват в съвременния свят. Въпреки всичко, ние с всеки ден доказваме нашия напредък. Нима това, че си позволяваме да говорим за различните и за Бедреддин не е типичен пример? Ние имаме повече права от хората в миналите векове. Достигнали сме по-високо ниво в развитието си. Преодоляли сме различията.

Не е свършило времето на хартията. Свършва времето на онези, които гледат на него като на възможност за обслужване на собствените си цели. Докато словото на Бедреддин съществува, ние ще се опитваме да го уловим, да го разгадаем, да го предаваме като послание в бъдещето. Така бездушието, бездуховността и безкултурието, немилосърдието и жестокостта биха останали в миналото. Ще отшуми времето на

религиозната нетърпимост. Народът ни ще се прероди, чувайки словото на Бедреддин. То ще стигне до неразгадаемите кътчета на човешката душа и ще направи нашето време и света по-добър.

Животът е кратък, но той не е като една запалена кибритена кречка, един незначителен миг. Животът е като прекрасен факел, който аз искам да разпаля по-ярко. И ще го направя като следвам поуките от извървения път на шейх Бедреддин, от Васил Левски, от други знайни и незнайни учители и герои.

Надявам се, моят кратък разказ да запали вътрешните искри на хората така, че те да постигнат всичко, на което са способни.

Нека всички заедно градим новото, като се обръщаме, пазим, разбираме и прилагаме старото. Затваряйки, книгата се чувствам по-образована и горда с това, че съм българка. Вече ще помня шейх Бедреддин и ще прилагам наученото в своите действия. Факелът, символизиращ желанието ми за знания ще блести все повече, а в съзнанието ми задълго ще останат словата и идеите на шейха. При необходимост да се образовам още ще отворя книгата отново и ще попия от мъдростта, съхранена в нея!

Автор: Теменужка Траянова, 9б клас
ЗПГ „Климент Тимирязев”